

Stichting Ondersteuning Sovata

Langeweg 5 E
3261 LJ Oud-Beijerland
06-24 52 19 69
info@stichtingsovata.nl
www.stichtingsovata.nl

Erkend ANBI

KvK Rotterdam 24420113
ING bank NL88 INGB 0003 5337 95

Reisverslag

Holland - Roemenië / SOVATA oktober 2016

Oktober 2016

Verslag van het bezoek
aan Sovata en Sarateni
van 13 tot en met 23 oktober 2016

In het half jaar voor ons vertrek naar Sovata is er ongelooflijk veel kleding, schoenen, breiwerken en allerlei andere goederen binnen gekomen. Dat heeft ervoor gezorgd dat het aantal rijk gevulde bananendozen met dit transport op het recordaantal van 1138 is gekomen. Daarnaast zijn er tal van losse bundels zoals fietsen, baby- en kinderwagens, rollators, kinderbedjes en matrassen meegenomen.

De mensen in Sovata en Sarateni zijn u meer dan dankbaar en wij brengen hun dank graag aan u over.

Ook heeft **Neele-Vat Logistics uit Rotterdam** er weer voor gezorgd dat de gereedstaande pallets wekelijks werden opgehaald, waardoor de ruimte in de loods aan de Langeweg volledig beschikbaar was voor het klaarmaken van alle persoonlijke gezinsdozen, babypakketten en de dozen voor scholen, crèches, ziekenhuis, de thuiszorg en het kinderkuis.

Onze grote dank gaat uit naar Kees en zijn mannen die een week voor ons vertrek naar Sovata de 13.6 meter lange trailer hebben geladen.

Via deze weg willen wij ook de **Directie van Neele-Vat** hartelijk bedanken voor het verzorgen van het transport naar Sovata.

Zonder **Bergschenhoek Groep BV uit Bergschenhoek** hadden wij niet zo prettig kunnen reizen. Wéér mochten wij gebruik maken van de R-Vent bus waarin de groep van vrijwilligers naar Sovata zijn gereisd. Ook in Sovata zelf wordt de bus volop gebruikt voor het vervoeren van alle dozen en losse bundels naar de plaats van bestemming.

Onze grote dank gaat ook uit naar de directie van **Bergschenhoek Groep BV** voor het gebruik van de R-Vent bus.

Twee weken voordat wij zouden vertrekken werden de weerberichten goed in de gaten gehouden. Regen, wind en koud weer waren de voorspellingen en die bleken deze keer ook te kloppen. De vette kleigrond in Roemenië is spekglad en is moeilijk door heen te rijden en te lopen. Het was glibberen en glijden geblazen en het was iedere keer weer een toer om bij de hutjes en huisjes in de hoger geleden gebieden te komen. 's Avonds kwamen wij met dikke stukken klei aan onze schoenen en laarzen en kleddernatte kleding terug op ons logeeradres. Het eerste half uur was het schoonmaken geblazen van ons schoeisel en de natte kleding te drogen hangen. Bijna iedereen is snipverkouden geworden en liep lekker te snotteren.

ZATERDAG: na de gebruikelijke autorit van bijna 3 dagen komen wij rond 19.30 uur aan in een nattig en koud Sovata. Zoals de laatste keren gebruikelijk, is een groepje van 4 vrijwilligers: Anneke, Coby, Riet en Danny, vooruit gereisd om de truck met de kostbare lading op te vangen en de grote partij dozen voor de scholen, crèches, ziekenhuis en kinderkuis vast uit te rijden en op hun bestemming te brengen. Dat scheelt enorm veel werk voor de groep die zaterdagavond aankomt met de R-Vent bus en kunnen de teams de volgende dag vroeg beginnen met het bezoeken van de gezinnen.

Na het avondeten komen de teams nog even samen om de planning voor deze week door te nemen en iedereen kan op tijd naar bed om de volgende ochtend vroeg te starten.

Op Hostad is iedere hulp meer dan welkom.

ZONDAG: Met gezonde spanning en stress vertrekken de teams naar Hostad om hen de spullen te brengen die zij hard nodig hebben. Op het terrein aangekomen kregen wij een vrolijk welkom van de bewoners die al op de uitkijk stonden. Onze bus hebben zij al zien rijden en de mensen weten dat hun wijk altijd het eerste aan de beurt is.

Er zijn drie bussen nodig om alle spullen kwijt te kunnen en het team van Anneke en Cees organiseren de volgorde van de dozen op uitgifte. De 3 teams die de gezinnen in hun huisje of hutje bezoeken, vullen een voorgedrukt briefje in waarop staat aangegeven of er in een gezin dekens, babypakket, brood, toiletas, speelgoed en snoepjes voor de kinderen of andere dingen nodig zijn. Anneke en Cees geven de op het briefje aangegeven spullen aan de mensen. Het is dus van groot belang dat de goederen in de bus op de juiste volgorde staan.

Ondertussen sturen wij de groep mensen terug naar hun huisje om zo min mogelijk gedoe te hebben op het terrein. Het regent behoorlijk en het is hartstikke koud. Gewapend met dikke sokken, kaplaarzen, shawl en dikke jas gaan de teams naar boven om de gezinnen stuk voor stuk te bezoeken.

In het verslag van april 2016 heeft u al kunnen lezen dat het erg hard nodig is dat een aantal van 20 gezinnen sowieso op heel korte termijn een kachel of andere warmtebron krijgt om de komende strenge winter door te komen. Zonder enige vorm van warmte zouden de mensen dood kunnen vriezen.

Het team van Danny gaat, op aangeven van de teams die de gezinnen bezoeken, nogmaals een controle uitvoeren om te bepalen wie het eerst een kachel nodig heeft, welke lengte aan afvoerpijp nodig is en of de afvoer van rook ook op de juiste manier naar buiten kan. Om geen onrust te zaaien en om discussies te voorkomen vertellen onze teams niet aan de gezinnen dat er een aantal kachels geplaatst zal worden in de maand november.

Van belang is eerst dat wij zien dat de spullen die wij in april gebracht hebben er nog zijn en niet verdwenen zijn op de een of andere manier. In 99,5% van de gevallen zijn alle spullen er die in april gebracht zijn en dat voelt heel erg goed. Zij snappen nu dus echt onze regels en merken dat zij daarvoor beloond worden.

Het verwondert de teams dat de mensen aan het opruimen zijn geweest, de erfjes en de huisjes redelijk zijn opgeruimd en overal zie je kleine verbeteringen. Wij moeten niet vergeten dat deze mensen door de Overheid en Gemeente volledig in de steek worden gelaten en dat SOS de enige is die hulpverleent aan deze groep mensen.

Het is geweldig om te zien hoe groot het vertrouwen in de teams van SOS is. Spontaan krijgen wij een (kapot) glaasje water aangeboden, krijgen een handkus of een knuffel. Natuurlijk houden wij onze regels strak in de gaten en sommeren sommigen toch weer terug naar hun eigen huisje te gaan.

Om de kinderen in de leeftijd van 10 tot 16 jaar nog naar school te krijgen, is niet zo simpel. Wij hebben daarover gesproken met Ildiko, de directeur van de school. Op dit moment is er geen extra ruimte en geen onderwijzend personeel beschikbaar. De huidige scholen zijn niet ingericht om verwilderde kinderen op te vangen, omgangsvormen te leren en te leren lezen en schrijven.

Het zou fantastisch zijn om voor deze kinderen een soort dagopvang te vinden in de vorm van bijvoorbeeld een leegstaand huis. In dit huis zouden deze kinderen kunnen douchen, eten en kunnen leren lezen en schrijven. Dit idee is nog een wensdroom, maar wensdromen kunnen uitkomen!!

Het gezin van Katalin en Andras. Zoontje Alexandro heeft nooit eerder zo'n cadeaudoos gehad.

Het huisje van Katalin en Andras dat is opgevreten door muizen, is een beetje aangesmeerd met klei en stukken hout. Een drama natuurlijk, want met de regen die nu valt zie je de brokken klei weer van de muur vallen. Toch blijven deze mensen met hun kinderen optimistisch en gaan gewoon door met het aansmeren van klei tussen de stukken hout. In geval van nood mogen zij weer bij de buren inwonen en leven dan met 4 volwassenen en 5 kinderen in een ruimte van 3 x 4 meter. Beter een goede buur dan een verre vriend, zou je zeggen.

Voor de drie kinderen hebben wij schooltassen en schoolmaterialen meegenomen, iets wat de ouders niet kunnen bekostigen. Het jongste kind, een jongetje van 4 jaar, uit het gezin van Els uit Spijkenisse had een cadeaudoos meegegeven voor een jongetje van zijn leeftijd. Alexandro het jongste kindje uit dit gezin heeft het speciale cadeau gekregen. Die was natuurlijk hartstikke blij.

Het jonge stelletje van 17 en 13 jaar die in een piepklein schuurtje leven worden tot overmaat van ramp nu ook nog vader en moeder. Wij hadden hen zó op het hart gedrukt om ervoor te zorgen dat er geen kindje zou komen. Hoe vervelend ook, de zigeunercultuur verwacht dat als je samenwoont er ook kinderen op de wereld gezet worden!

Ons hart doet pijn bij het zien van deze twee pubers die straks pappa en mamma worden. Het enige wat wij konden doen was ervoor zorgen dat zij babykleertjes, een matras voor het zelfgemaakte bed van houten planken en een bak van een babywagen kregen om de baby ook een veilig plekje te kunnen geven. Veel meer past ook niet in het piepkleine schuurtje.

In april hadden wij bedacht om schoenen mee te nemen voor de kinderen die naar school gaan. U weet dat één van de SOS voorwaarden voor hulpverlening is, dat de kinderen 5 dagen per week naar school moeten en kindertjes vanaf twee jaar naar de crèche gaan.

Om de kinderen op Hostad zelf de schoenen te geven lijkt toch geen goed idee. Als de mensen zo veel schoenen zien zou het kunnen dat er veel onrust en herrie komt en wij besluiten om met Ildiko, de directeur van de school van Sarateni, te overleggen of het een goed plan is om de schoenen bij de school te brengen. Op de school en in de crèche kan het onderwijzend personeel de kinderen schoenen laten passen en aan het einde van de dag meegeven.

Zo blijft ook de controle dat de schoenen bij de kinderen terecht komen, in eigen hand.

Lina, een vrouw van 72 jaar, is nog steeds hartstikke blij met het matras dat zij in april heeft gekregen. Voorheen moest zij op een te klein houten bankje slapen en u begrijpt hoe fijn het voor haar is dat zij nu lekker en warm in haar eigen bed kan kruipen. Voor haar zoon die in het koudste gedeelte van het hutje woont, hebben wij een schapendeken en een dikke wollendeken meegenomen. Ach, wat zijn deze mensen blij en tevreden.

Tussen de bezoeken door gaan wij even naar beneden om bij de bussen een boterhammetje te eten en wat te drinken. Nog een ander team komt ook even pauzeren. Wij hebben het allemaal vreselijk koud en zijn door en door nat.

Ook Anneke en Cees, die geassisteerd worden door Levente, één van onze Roemeense vrijwilligers, hebben het erg koud. Het uitdelen van de spullen uit de bus gaat prima en alles is onder controle. Veel tevreden en blij mensen zien wij sjouwen met de dekendozen, voedselpakketten, de speeltjes voor de kinderen en niet te vergeten de toilettassen en de paracetamol.

Het is zo mooi om te zien en wij worden er echt heel blij van.

Nu weten wij weer waarvoor wij het afgelopen jaar zo hard gewerkt hebben in de loods in Oud-Beijerland.

Links: Mag ik a.u.b. ook een voetbal?

Boven en onder:
Alle middelen
worden gebruikt om
de nieuwe spullen te
vervoeren naar hun
huisjes.

Slechte muren zorgen voor veel
kou en vochtigheid in de huisjes.

Modder, modder, modder

Wij moeten weer verder met onze bezoeken aan de gezinnen en glibberen en glijden weer naar boven over de vettige kleipaden. Al dat geploeter zal vanavond wel spierpijn opleveren bij de meeste van ons. Is niet erg, het is zeer de moeite waard om deze mensen te helpen.

Eenmaal weer boven zien wij ongeruste gezichten van mensen die dachten dat wij er weer vandoor zouden gaan zonder hen een bezoek te brengen. Natuurlijk is iedereen een beetje ongeduldig en is wachten op je beurt best wel lastig.

Bij het binnen gaan van het hutje van Judit en Istvan staan de 4 kindertjes al te springen. Ons bezoek betekent voor hen brood en speelgoed. Zij dansen om ons heen en kunnen haast niet wachten totdat ik het briefje heb ingevuld waarmee zij naar de bus kunnen gaan om de spullen op te halen.

Het is in dit huisje een groot drama. Het enige wat erin staat zijn twee oude en vieze slaappleatsen. Zo te zien zijn het ooit slaapbanken geweest en zijn die nu gestut met stukken hout en een oude pan. Extra dekens en beddengoed zijn hier zeker op z'n plaats en wat extra brood en wat lekkers is ook echt heel nodig.

Istvan biedt aan om ons te helpen met de bezoeken en te helpen bij de bus. Dat is erg lief van hem, maar wij wijzen het aanbod van de hand, omdat dan iedereen wil helpen en dat werkt niet.

Zo nu en dan komen wij Danny en Melinda (ook één van onze Roemeense hulpverleners en tolk) tegen die, op aangeven van de bezoekende teams, de kachels nogmaals controleren en daarvan uiteindelijk een rapportage maken welke aangeeft wie als eerste een nieuwe kachel gaat krijgen.

De oude kachels zijn zo slecht dat die na vervanging direct vernietigd zullen worden en misschien voor de prijs van oud ijzer verkocht kunnen worden aan de man die het oud ijzer per paard en wagen op komt halen. Het oud ijzer zal niet veel meer dan 10 lei (€ 2,50) opleveren.

Van 22 t/m 26 november gaat een kleine groep terug naar Sovata om de kachels te plaatsen. Het verslag daarvan kunt u eind november lezen op onze website.

Ondertussen wijst de klok al 5 uur aan en gaat het tijd worden om de laatste paar gezinnen te bezoeken. Wij hebben langer over het bezoeken gedaan door de blubber, het geglibber en het geglij op de vettige kleipaden. Langzaam druppelen de teams binnen en worden de overgebleven spullen goed in de bus gezet.

De lege bananendozen worden verdeeld onder de bewoners die de dozen gaan gebruiken als materiaal voor de kachel of om spulletjes in op te ruimen. Sommige kinderen hebben ook grote lol met de lege dozen en maken er mooie torens van.

Kees, Anneke en Levente, die de hele dag met z'n drietjes bij de bussen zijn geweest om de spullen aan de mensen uit te reiken, zijn ook versleten en zijn door en door koud. Desondanks hebben zij een goede dag gehad en zijn blij dat alle gezinnen de spullen hebben gekregen die zij nodig hebben.

Voor het avondeten zijn wij uitgenodigd door het onderwijzend personeel van School 2. Dat zal vast genieten worden, maar wij gaan eerst droge kleding aantrekken en zorgen dat wij op tijd zijn voor het eten wat wij voorgeschoteld krijgen.

Na het eten snel naar bed om weer uitgerust te zijn voor de volgende dag.

ZVEZDA fornuiskachel die de vele slechte en gevaarlijke kacheltjes gaat vervangen.

Toilet op de Trandafirilor en 1 van de bewoonsters: Rozalia.

MAANDAG: Na het ontbijt gaan de teams ieder hun weg. Coby doet zoals gebruikelijk de gezinnen die op een behoorlijke afstand uit elkaar wonen en assisteert tussendoor ook de andere teams die in tijdnood komen. Coby is een oude rot in het vak van pakketten wegbrengen en het bezoeken van de mensen. De complimenten voor Coby voor het duizendpoten werk!!!

Danny gaat een gesprek met de gemeente Sarateni voeren over de kachels die de mensen op Hostad nodig hebben. Wij willen graag weten of het een goed idee is om 5 of 6 mensen met technische kennis uit het dorp mee te nemen naar Hostad om daar de kachels te plaatsen. Uiteraard tegen betaling van de gewerkte uren.

Volgens de burgemeester en de gemeenteraad is dat absoluut geen goed idee omdat het op vechten uit zou kunnen lopen. Alleen onder begeleiding van politie en andere sterke mannen zou dat wel kunnen. Wij vinden het echter helemaal geen goed idee om met beveiliging naar Hostad te gaan. Iedereen moet toch met elkaar kunnen leven zonder vechten en ruzie?!!

Het is juist onze bedoeling om de mensen van Sarateni dorp te confronteren met de woonsituaties van de mensen op Hostad zodat zij misschien wat milder met elkaar om zouden kunnen gaan. Heel triest en jammer dat dit plan niet gaat lukken. Ook wist de Gemeente te vertellen dat de mensen van Hostad die in de middag hun goederen zoals matrassen, babywagens etc. op konden halen, al op het terrein voor het gemeentehuis stonden te overleggen om de spullen te verkopen. Dat was voor ons een reden om een extra, onverwachte controle op Hostad uit te voeren. Uit die controle door team Danny bleek dat niemand, maar dan ook echt niemand zijn of haar spullen had verkocht of geruild. Hoe kan het zijn dat de zelfs de Gemeente de mensen op Hostad in de steek laat en spookverhalen vertelt?

Ons team gaat als eerste naar de Trandafirilor. U weet inmiddels dat het gebouw op de Trandafirilor op instorten staat en dat de gemeente Sovata niets doet om de mensen te helpen aan een andere woonruimte. Het is zo triest om te zien hoe oude mensen moeten leven in een krot van twee verdiepingen.

Het is angstig om de trap op te gaan naar boven, het is zelfs griezelig om voor het gebouw te staan omdat wij weten dat het levensgevaarlijk kan zijn. Toch moeten de mensen daar blijven totdat zij zelf een andere woonruimte gevonden hebben, hetgeen financieel gewoon niet mogelijk is.

Als het geluid van de bus doordringt in de kleine woongedeelten van het gebouw komen de bewoners één voor één lachend tevoorschijn.

Alleen al onze komst maakt hen hoopvol en blij. Ik zie aan de gezichten dat de mensen ziek zijn en zich ook heel ziek voelen. Adriana, een van de bewoners is vorige maand plotseling overleden en daar is men nog erg van onder de indruk. Geld voor bloemen voor de overledene was er niet en dus hebben de bewoners enkele planten uit de tuin gehaald voor op de kist.

Waaraan Adriana is overleden zullen wij nooit weten. Haar man Denes, komt met tranen in zijn ogen naar ons toe en vraagt ons te willen bidden voor de zielenrust van zijn Adriana.

Ik schrik ook van Vilma en Ana, zij zijn nog maar de helft van wat zij in april waren qua gewicht en uitstraling. Zij voelen zich ziek en zij zijn zo te zien ook erg ziek. Ik vraag hen wat de klachten zijn maar dat kunnen zij niet goed aangeven. Wij geven hen een briefje voor de dokter zodat die kan onderzoeken wat er aan de hand is. Ik hoop dat deze beide oudjes het gaan redden. Toch kan er een dikke glimlach af als zij de enveloppe met de voedselbonnen zien en de persoonlijke pakketten die voor hen zijn meegenomen. Ach, die arme oudjes.

De schoolkinderen helpen graag met het lossen van alle dozen.

Op de Morii wordt houtafval verwerkt tot stookhout.

Om Angela, de jonge moeder met een ernstige spierziekte, te zien moeten wij de enge trap op naar de tweede verdieping. Wij vinden Angela in bed in een lekkere warme kamer. Zij geeft ons een grote glimlach en is heel blij met onze komst. Haar benen hebben nu alle kracht verloren en telkens moet iemand haar naar beneden dragen als zij in de tuin achter de flat haar behoefte moet doen. Het toiletgedeelte is immers jaren geleden van het gebouw gewaaid en wordt door de gemeente nog steeds niet hersteld. Even later komt Ferenc, haar man, binnen en ook hij is blij met onze komst, de voedselbonnen, het voedselpakket en de dozen. Weer was Ferenc op pad geweest om ergens werk te vinden, maar helaas, ook vandaag geen werk voor hem.

Wij besluiten om na dit bezoek aan de Trandafirilor naar de Bisericii te gaan waar Irina vast al op ons ligt te wachten. Als onze bus eenmaal is gezien in het dorp, dan weet iedereen in no time dat zij bezoek kunnen verwachten. Vreemd genoeg is het hek voor het huis van Irina gesloten en kunnen wij niet bij de voordeur komen. Irina is een vrouw van 71 jaar en door haar ziekte heeft zij een buikomvang van 1,70 meter en is incontinent. Irina is echt niet zo arm maar het kopen van incontinentiematerialen kan zij niet betalen. Overigens is incontinentiemateriaal met zo'n grote omvang helemaal niet in Roemenië verkrijgbaar.

Wij rommelen nogmaals aan het hek maar die gaat niet open. De overbuurvrouw komt naar buiten en vertelt dat Irina 3 weken geleden is overleden. Dat is triest en wij besluiten de dozen met dit incontinentiemateriaal af te geven bij Ilona, de verpleegkundige van Sarateni. Die weet er wel raad mee voor haar patiënten.

Dan gaan wij naar Maria Cecilia en Lajos die aan de overkant wonen. In april van het afgelopen jaar hebben wij hen ontmoet en toen vroegen zij ons om voedsel. Natuurlijk hebben wij voor hen voedselbonnen, een voedselpakket en lekkere warme dekens, kleding en schoenen meegenomen. Cecilia lag in bed, zij voelt zich niet lekker. Lajos was zo ontzettend dankbaar en huilde van blijdschap bij het zien van de voedselbonnen en het voedselpakket. Het is toch wat, je bent oud geworden maar je hebt niet iedere dag iets te eten!! Als Lajos de pakketten later uitpakt is hij weer zo blij als een kind. Heerlijk om dat te zien. Met een handkus voor het team worden wij uitgezwaaid.

Snel gaan wij op weg naar de Morii en bezoeken Attila als eerste. Attila heeft al langere tijd MS en voor hem brengen wij incontinentiematerialen. Eigenlijk is het voor iedereen in Sovata onbetaalbaar om incontinentiemateriaal te kopen. Dat geldt ook voor de ouders van Attila. Deze mensen hebben het in verhouding tot de andere mensen best wel goed, maar medische materialen is door niemand te betalen. U begrijpt hoe blij de ouders van Attila waren met de 4 dozen incontinentiemateriaal. Gelukkig treffen wij Attila nu beter aan dan in april. Door andere medicatie is Attila minder spastisch en gespannen. Ook de ernstige koortsaanvallen zijn sterk verminderd. Dat is goed om te horen.

Een klein stukje verder woont Veronika met haar 4 kinderen, haar grootmoeder en haar moeder met twee volwassen zonen. Dat allemaal in een hutje van 3 x 4 meter, zonder water en elektriciteit. De kleine ruimte is zowaar een beetje opgeruimd, maar ik zie en hoor geen kinderen.

De moeder van Veronika vertelt ons verdrietig dat de burens ervoor hebben gezorgd dat de kinderen in het kinderkuis van Tirgu Mures zijn opgenomen. Het was niet meer verantwoord om hier de kleine kinderen op te laten groeien. Veronika, de moeder van de kleintjes, was in april van dit jaar met de noorderzon vertrokken naar een onbekende stad met een onbekende man. Inmiddels is zij terug in Sovata, zwanger en wel en weer zonder man. Zij woont nu op de Capeti bij de familie van de vader van haar ongeboren kind, hoe gek kan het lopen in de wereld?

Miklos en zoon David. Boven: de afdaling over houten platen.

Links: Weer iemand gelukkig gemaakt met een fiets.
Onder: Mihail heeft meer ruimte in zijn werkplaats, dan in zijn woon/slaapkamer annex keuken.

Met de andere 3 gezinnen die een stukje verderop wonen, gaat het heel goed en met een kleine ondersteuning in de vorm van voedselbonnen zijn zij dik tevreden. Hier kunnen wij de hulpverlening sterk verminderen. De kinderen gaan allemaal naar school en krijgen daar schoenen en kleding. Alle schoolgaande kinderen krijgen overigens allemaal één warme maaltijd per dag.

Natuurlijk brengen wij ook een bezoek aan Anna-Maria en haar vader Miklos. Ik geloofde mijn eigen ogen niet toen ik zag dat Miklos samen met zijn broer het stukje grond voor hun huis aan het opruimen waren. Ook Pirooska, de vriendin van Miklos, was druk in de weer en liep te sjouwen met stukken ijzer. Toen zij de bus zagen naderen lieten zij alles uit hun handen vallen en Anna-Maria rende met grote stappen op mij af. Zij was zó blij ons te zien.

Anna-Maria, nu 14 jaar, is erg groot geworden en is lichamelijk aardig ontwikkeld. Zij leek blij en gelukkig en dat was goed om te zien. Er werden allemaal platen hout neergelegd zodat wij zonder uitglijden naar beneden konden lopen. Het was namelijk een grote modderpoel en je glijdt makkelijk uit. Eenmaal in het huisje zag ik ook een jongetje van ongeveer 11 jaar. Een heel vrolijk en goedlachs kind dat ook direct op ons afstormde.

Ik vroeg Miklos hoe het komt dat wij niet wisten dat hij ook een zoon had. Miklos vertelde ons dat zijn zoontje David altijd bij zijn moeder heeft gewoond in een andere stad ver weg. David moest vanaf zijn 5de jaar op straat bedelen van zijn moeder. Zijn moeder verzorgde hem niet en hij moest zelf maar zien hoe hij aan eten moest komen. Op 8-jarige leeftijd is hij ontsnapt en is weggelopen. Ruim anderhalf jaar heeft hij op straat gezworven van stad naar stad en was hij op zoek naar zijn vader.

Via een schaapsherder, waarmee hij een half jaar met de kudde schapen heeft meegelopen door de velden en heuvels van Roemenië, is hij uiteindelijk via een andere schaapsherder bij zijn vader in Sovata terecht gekomen. Ook David lijkt gelukkig te zijn ondanks de bende en de viezigheid in huis.

De zoontjes van Pirooska zijn terug naar de vader van de jongens, onbekend is naar welke stad of dorp. Anna-Maria krijgt nog steeds één warme maaltijd per dag via één van de scholen. Vandaag hebben wij ook een dagelijkse warme maaltijd kunnen organiseren voor David. Dat is fijn. Ik hoop dat de kinderen veilig zijn en blijven.

Voor de teams zit het ervoor vandaag op en wij gaan met een tevreden gevoel naar ons logeeradres en gaan lekker vroeg naar bed.

DINSDAG: Vandaag gaat het team van Janny de Iliesi bezoeken. Dit team zal alle 185 gezinnen huis aan huis bezoeken, de voedselbonnen afgeven en ervoor laten tekenen.

Alle losse bundels zoals babypakketten, kinderwagens, fietsen, voedselpakketten voor de ouderen en medische hulpmiddelen zal zij op de 3de en laatste dag van het bezoek afgeven aan de bewoners.

In deze wijk gaat het bijzonder goed en eigenlijk is alleen nog hulp nodig voor de wintermaanden, dus alleen nog pakketten in oktober van ieder jaar. In deze wijk zijn de afgelopen jaren grote sprongen vooruit gemaakt.

Op de school en de crèche op de Iliesi kunnen de ouders schoenen en kleding voor de kinderen halen. Ook voor volwassenen is er kleding voorradig op alle scholen en voor een klein bedrag van 1 of 2 lei (1 lei = € 0,25) per kledingstuk kunnen de mensen kleding voor zichzelf uitzoeken. Met de opbrengst van de verkoop van deze kleding kunnen de scholen een leuke dag voor de kinderen organiseren, het gebouw wat opknappen of een dagje naar de dierentuin in Tirgu Mures gaan.

In deze wijk loopt dus alles gesmeerd en dat is heel erg fijn. Grote complimenten voor Janny en haar team die in slechts 3 dagen de hele wijk hebben bezocht en alles hebben afgehandeld.

Op de crèches:
Jong geleerd, oud gedaan.

Het team van Anneke is ook erg druk met het bezoeken van de scholen en crèches. Daarnaast heeft Anneke ook nog het kinderreis en een groot aantal gezinnen op de Eminescu op haar programma staan. Al deze bezoeken kosten veel tijd en inspanning, omdat wij graag alles onder controle willen houden en willen weten of onze goederen op de juiste manier gebruikt worden. Heel veel dank ook aan Anneke en haar team voor hun grote inzet.

Het team van Yvonne gaat op weg naar de Primaverii naar de 5 zigeunerfamilies. Het is altijd zo leuk om daar te komen. Zodra iemand de bus het terrein op ziet rijden springt iedereen naar buiten en dansen ons tegemoet. Ook met deze families gaat het steeds beter. Lucretia, de mamma van het terrein, en Lydia, een van de andere bewoners, hebben hun gebitsprothese inmiddels gekregen. Gelukkig zijn zij ermee en zij bedanken ons heel hartelijk.

Vorige jaar is de toen 14-jarige Katalin uitgehuwelijkt aan een oudere man in een ander dorp. Inmiddels heeft Katalin een kindje gekregen. Haar 13-jarige zusje Gizella zal, als ook zij 14 jaar is, waarschijnlijk worden uitgehuwelijkt. Heel triest dat de regels in een cultuur ervoor zorgen dat zo'n jong meisje wordt weggerukt uit het gezin en niet kan genieten van haar jeugd.

Het gezin waarvan de ouders het vertikken om de kinderen naar school te laten gaan, zien wij niet. Waarschijnlijk zijn zij aan het bedelen ergens in een ander dorp. Iedereen is verschrikkelijk blij met de voedselbonnen, de gezinsdozen en de voedselpakketten en lachend worden wij weer uitgezwaaid totdat wij uit het zicht verdwenen zijn.

Nu vliegensvlug naar de Minei, de voormalige vuilnisbelt. Voor de 8 gezinnen op de Minei hebben wij weer een flink aantal dozen ingepakt met schoenen, kleding en voor het eerst ook speelgoed. Zoals u weet verkopen deze mensen de schoenen en kleding langs de deuren en kunnen daarmee een behoorlijke tijd in hun levensonderhoud voorzien. Als proef hebben wij nu ook kinderspeelgoed, echter zonder batterijen, ingepakt om te zien of dat ook geschikt is om huis aan huis te verkopen. Dat zou fijn en leuk zijn en wellicht kunnen zij meer opbrengsten krijgen en daardoor langer in hun eigen levensonderhoud voorzien. Wij wachten het af.

De gezinnen worden ook nog afzonderlijk bezocht in hun huisje. Het gezin van Eniko en Stefan heeft problemen met de gezondheid van hun zoontje Krisztian. Krisztian moet eigenlijk een hartoperatie ondergaan omdat de hoofdadere naar zijn hart te smal zouden zijn. De kosten voor deze operatie zou € 1.000,- bedragen. Daarnaast heeft Krisztian een behoorlijk grote ontsteking aan zijn teeltballen en ook daaraan moet op korte termijn een operatie plaatsvinden.

Nu is het in Roemenië zo dat iedereen een ziektekostenverzekering zou kunnen hebben, maar dan moeten wel de premies betaald worden. Helaas kunnen de meeste mensen dat niet en vervalt de verzekering. De Roemeense Overheid heeft daar kennelijk over nagedacht en heeft nu voorgesteld dat mensen door de betaling van 600 lei (= € 150,-) de ziektekostenverzekering voor het gezin weer actief kunnen maken voor de rest van hun leven. Maar dat bedrag kan ook niemand betalen.

Voor dit gezin hebben wij in de groep van onze Nederlandse vrijwilligers besloten om de 600 lei te betalen. Uiteindelijk is dat veel goedkoper dan alle operaties apart te betalen. Eniko hilde van blijdschap en ging direct op pad om de papieren in orde te laten maken. Nog geen anderhalf uur later kwam zij al hijgend naar ons toe met het betaalbewijs en de verklaring dat zij weer verzekerd zijn. Krisztian zal binnenkort de operatie aan zijn teeltballen ondergaan.

Op de Minei zijn de dozen met kleding, schoenen en speelgoed een extra bron van inkomen.

Jeno is erg blij met de stroomaggregaat.

Bij het Kinderhuis Sint Josif is de opbrengst van de groentekas goed te noemen. De groentekas wordt nu klaar gemaakt voor de winterperiode.

Het huisje van Eva en Zsigmond dat in februari van dit jaar zwaar werd beschadigd door een aardbeving is nu gestut door zware planken hout en grote stenen. Het blijft een levensgevaarlijke situatie en nog steeds geeft de Gemeente Sovata nul op het rekest als er om hulp gevraagd wordt door Eva en Zsigmond.

Gelukkig kunnen de kinderen in het kinderhuis blijven totdat er een goede en veilige oplossing is gevonden om te wonen. Eva en Zsigmond proberen met veel en hard werken geld te sparen voor een ander huisje in de buurt. Dat zal lastig worden, maar proberen kan altijd.

Voor Ida en haar man Jeno hebben wij een ander stroom aggregaat meegenomen. Cees, de broer van Danny, had er nog een staan en ik heb nog nooit een man zó verschrikkelijk blij gezien. Hij vertelde dat dit echt de mooiste dag in zijn leven was. Een aggregaat betekent dat er stroom opgewekt kan worden en dat is natuurlijk geweldig in een gebied waar geen elektriciteit en water is. De enige kosten zijn de liters brandstof waarop een aggregaat werkt. Jeno is behoorlijk technisch en weet hoe hij de prachtige rode aggregaat aan moet sluiten.

Achter het huisje van Jozsef Karoly zien wij een klein nieuw gebouwd huisje. Een kijkje leert ons dat daar het gezinnetje van Sandor gaat wonen als alles klaar is. Sandor woont nu nog op de 1 Mai en morgen gaan wij de 1 Mai straat bezoeken.

Al met al was het weer een drukke en volle dag en wij zijn blij dat alles voor vandaag weer afgehandeld is. Vanavond zijn wij uitgenodigd om een Hongaars gerecht te eten bij Tunde, één van onze Roemeense vrijwilligers en tolk. Het wordt een heel gezellige en verrukkelijke avond.

Eigenlijk zijn wij een beetje te laat thuis. Morgen is het alweer de 4de en laatste dag van ons bezoek en er moet nog van alles gedaan worden. Wij wensen elkaar een goede en rustige nacht.

WOENSDAG: Iedereen is lekker vroeg aan het ontbijt en wij kunnen al om 08.00 uur starten met de bezoeken van vandaag. De andere teams zijn druk in overleg wie de foto's maakt, de dossiers bijwerkt en wie de controles uit zal voeren. Fijn dat alle vrijwilligers zo hard meewerken om dit bezoek vandaag tot een mooi einde te brengen en alle spullen op hun bestemming te krijgen.

Het team van Coby dat de Capeti gaat bezoeken gaat als eerste weg. De Capeti is een wijk die wat verder van het centrum gelegen is en meer in de bergen ligt en ook daar moet aardig geklommen worden. Echte huis aan huis bezoeken is maar bij een klein aantal gezinnen van toepassing. Het team vraagt aan een van de bewoners van het lagergelegen gebied of hij de bewoners van boven op de berg wil waarschuwen dat wij er zijn.

Natuurlijk gaat de man direct op weg naar boven en een half uurtje later is hij terug met de gewaarschuwde bewoners in zijn kielzog. Alle gezinnen op de Capeti krijgen voedselbonnen en sommige gezinnen krijgen ook pakketten.

Zo ook het gezin van Zsolt, het jongetje dat met zuurstofgebrek is geboren en daardoor geestelijk en lichamelijk gehandicapt is. Misschien herinnert u zich nog dat wij vorige jaar een speciaal aangepaste kinderrolstoel met tuigje hebben gebracht voor Zsolt.

De rolstoel is nog steeds dagelijks in gebruik en gelukkig past Zsolt er nog goed in. Wij moeten wel in de gaten houden dat als hij harder gaat groeien ook de speciale rolstoel aangepast moet worden. Voor dit gezin zijn kleding, schoenen, luiers en speelgoed voor Zsolt meegenomen. Blij, heel blij zijn de ouders van Zsolt.

Coby heeft zelfs voor het paard een warme deken.

Waterput voor gezamenlijk gebruik.

Spataderen voor en na de operatie.

Verder zijn er nog kleding en schoenen meegenomen voor het gezin van Katalin. Deze kinderen hadden geen of weinig hele kleding en te kleine en kapotte schoenen. Zo konden zij niet naar school. Nu zij weer nieuwe kleding en schoenen hebben, kunnen zij de volgende dag naar school en daar krijgen zij de volgende maand weer een schoon kledingsetje. Als de schoenen te klein worden of kapot zijn, dan krijgen zij die ook weer nieuw via de school.

Het is een prachtig systeem om de scholen en crèches te betrekken in de voorziening van kleding en schoenen voor kinderen. Zo gaan de kinderen in ieder geval eerder en meer naar school en kan het onderwijzend personeel ook de kinderen bij het omkleden controleren op lichamelijke afwijkingen en wellicht mishandelingen. Mocht dat bij een van de kinderen geconstateerd worden, dan wordt er direct actie ondernomen naar SOS en naar de familie van het kind. Twee vliegen in één klap dus.

Voor ons als SOS betekent dit, dat wij minder persoonlijke gezinsdozen hoeven te maken voor de wijken waar het nu gewoon heel veel beter gaat. Dat is een prachtige ontwikkeling.

Nu gaat ons team snel naar de 1 Mai straat om daar de dozen en de voedselbonnen af te geven bij de gezinnen. Door een van de gezinnen was gevraagd om houten pallets om een hek te maken langs de groentetuin. Natuurlijk hebben wij deze vraag ingewilligd en wij zijn nieuwsgierig naar het gemaakte hek. Bij aankomst zagen wij geen hek, maar wel een mooie reparatie aan het dak. Met de latten van de pallets heeft de man des huizes een raamwerk gemaakt en daarin cement en klei gedaan. Best goed gedaan.

Een bezoek aan Gyongyver is ook altijd leuk en gezellig. Hier kunnen wij rustig even het toilet gebruiken en krijgen meestal een glaasje (hele sterke) koffie. Alle gezichtspieren trekken samen bij de eerste slok, maar toch is het lekker. Eind vorig jaar heeft SOS € 1000,- betaald voor het verwijderen van de vreselijk opgezette en zeer pijnlijke spataderen op haar benen.

Op de foto kunt u het prachtige resultaat zien van deze operatie. Gyongyver vraagt ons u allen heel hartelijk te bedanken voor de operatie. Haar leven kan zij nu voortzetten zonder pijn en spanning dat de aderen zouden kunnen klappen. Geweldig.

Natuurlijk gaan wij ook even naar Gheorghe. De man waarvan vorig jaar het huisje was afgebrand en nu weer gedeeltelijk met behulp van SOS is opgeknapt. Ook hadden wij Gheorghe een goede tweedehands kachel gegeven, omdat zijn oude kachel door de brand was vernietigd. Waarschijnlijk zat er toch een scheur in de bovenplaat van de kachel waardoor er veel rook in het huisje kwam. Gheorghe wilde de kachel zelf maken en had de kachel van de muur gehaald en deze even buiten gezet om af te koelen en spullen te pakken voor de reparatie.

Helaas, toen hij terugkwam was zijn kachel gepikt. Arme Gheorghe, nu had hij helemaal geen kachel meer. Gelukkig hebben de burens hem geholpen met een oud olievat die nu als kachel fungeert. Het is niet zo'n gevaarlijk ding en voorlopig komt hij hier de winter wel mee door.

Bij het gezin van Eva horen wij dat zij voor het werk voor de Sociale Dienst geen betaling heeft gekregen over de maand september. Op een bepaalde dag in de maand moet iedereen die voor de Sociale dienst werkt, het werkbriefje op het gemeentehuis brengen. Daar worden de gewerkte uren ingevoerd door een van de ambtenaren van de Sociale Dienst. Op het moment dat Eva en haar man op de juiste dag en tijd op het Gemeentehuis waren om hun werkbriefjes te brengen, bleek de computer niet te werken. De volgende dag moesten zij maar terugkomen.

Dat kon helemaal niet omdat op zaterdag het Gemeentehuis gesloten is. Het gevolg is dat deze mensen dus geen geld hebben gekregen en maar moeten zien hoe zij de maand door moeten komen. Dit is dus één van de bijna dagelijkse Roemeense tafelen waar de honden geen brood van lusten. Onvoorstelbaar!!

Imola en haar baby voor hun gedeelde huis. Zij leven in het linker gedeelte achter de groene deur.

De Roemeense tolken en hulpverleners: Julia, Tunde, Klara, Melinda en Levente.

Het Nederlandse team van hulpverleners:

Anneke, Coby, Danny, Riet, Marry, Janny, Cees, Yvonne en Lia.

Ook de gezinnen achter de houtfabriek krijgen een bezoekje van ons. Wij hadden in april gezien dat de kleinkinderen van Ilka groter zijn geworden en weleens een eigen gezinnetje kunnen vormen. Romeo van 19 jaar heeft zijn liefde gevonden in Imola van 17 jaar en zij hebben een week geleden hun eerste kindje gekregen.

Zij wonen in een aangebouwd stukje aan het hutje van Ilka van 1.5 x 2 meter. Een bedbank, een klein kastje en een grote rieten mand met hun kleding erin is alles wat dit jonge stel heeft. Onvoorstelbaar dat deze kinderen zo aan een toekomst kunnen denken, die is er op deze manier gewoon niet. Gelukkig kunnen beide wel een beetje lezen en schrijven en Romeo is dagelijks op zoek naar werk. Dat lukt gelukkig wel.

De andere kleinzoon, Levente van 16 jaar, denkt zijn grote liefde te hebben gevonden in Marjana, ook 16 jaar oud. Deze twee zeer jonge mensen wonen in bij de ouders van Levente: Jolan en Levente Sr. Zij hebben in ieder geval iets meer ruimte en de steun van de ouders.

Het jonge stelletje kijkt mij gelukkig aan maar ik waarschuw hen nog even te wachten met het maken van een baby. Het is zo jammer dat de kinderen uit een zigeuner-cultuur snel met elkaar moeten trouwen en direct kinderen moeten krijgen terwijl zij zelf nog een kind zijn.

Als laatste gezin achter de houtfabriek zien wij Sandor. Sandor woonde met zijn gezinnetje een stukje verder van deze families in de wijde ruimte van een veld, naast het veld van zijn Roemeense buurman. Nu had Sandor per ongeluk zijn houten buiten-toilet één centimeter over de grensafscheiding van zijn buurman gebouwd.

Deze toiletten bestaan uit een houten omlijsting, een plank om op te zitten en een gat in de grond. Om de zoveel tijd worden de gaten gedicht en wordt de houten omlijsting verplaatst. De buurman pikte het niet dat het toilet een klein stuk op zijn grond stond en heeft in mei van dit jaar uit nijd het huisje van Sandor in brand gestoken.

Dat is een ernstige zaak en de politie is daarbij ingeschakeld. De zaak is op de een of andere manier gesust en Sandor werd geadviseerd om ergens anders een nieuw hutje te bouwen.

Onze hulp werd daarbij ingeroepen en is er een bedrag van € 200,- door SOS betaald zodat hij op de Minei een nieuw huisje kan bouwen. Het is nog niet helemaal af, maar zodra het klaar is zal hij daar gaan wonen met zijn dochttertje Annamaria van 6 jaar en zijn vriendin Julia van ongeveer 16 jaar. Julia weet niet wanneer zij is geboren en in welke plaats. Vorig jaar kon Julia nog niet lezen en schrijven maar zij gaat nu al enige maanden naar school en kan nu wat woordjes lezen en schrijven. Dit stelletje probeert alles te doen om er beter van te worden en te gaan voor een betere toekomst. Dat is mooi en fijn.

De dag is weer omgevlogen en wij moeten ons zelfs nog een beetje haasten. De gewerkte uren van de tolken moeten nog uitgerekend en uitbetaald worden. Alle afspraken en toezeggingen moeten verzameld worden en natuurlijk moeten de koffers ingepakt worden.

Dit reisverslag geeft slechts een deel van onze werkzaamheden weer en wij hopen u met dit verslag te laten zien wat wij zoal op ons pad zijn tegengekomen.

De Nederlandse en Roemeense vrijwilligers hebben ongelooflijk hun best gedaan om alle dozen en spullen bij de gezinnen te brengen, waarvoor onze grote dank.

Graag willen wij u als sponsor ontzettend hartelijk bedanken voor alle donaties in welke vorm dan ook.

Dankzij u allen is het mogelijk om de mensen in Sovata en Sarateni een mooie en warme winter te bezorgen.

Namens het hele team van SOS én de mensen in Sovata en Sarateni

HEEL HARTELIJK BEDANKT!

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en velen van u vragen ons:
"Wat kunnen wij naast een financiële steun en kleding donaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de school- en crèche projecten van SOS ?"
Naar aanleiding van deze vraag hebben wij een wensenlijst samengesteld met artikelen die voor de scholen én crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn.
Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken bij wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

WENSENLIJST

VOOR DE LAGERE SCHOLEN EN CRÈCHES

Schriften en blocnotes	Vouwblaadjes (gekleurd) A4 en A5
Ballpoints (bijvoorbeeld met reclamenaam)	Tekenpapier en Crêpepapier
Potloden en puntenslijpers	Scharen voor groot en klein
Knutselmaterialen	Plakstiften en potten plaksel
Kleurboekjes	Stickers
Kleurpotloden en stiften	Grote kralen om te rijgen en draad
Kopieerpapier	Waterverf en penselen

VOOR HET PROJECT GEZINSHULP:

Blikken vlees, zakjes droge soep, gedroogde bruine en witte bonen, spliterwten, blikjes tomatenpuree, pasta, rijst, macaroni, thee, oplos koffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, blikjes leverpastei, hand zeep, tandpasta, tandenborstels, handdoeken, theedoe-ken, warme sokken, waxinelichtjes, paracetamol.

Het St. Josif Kinderhuis van Broeder Csaba heeft grote behoefte aan:
Schoonmaakmiddelen, wasmiddelen, bezems, dweilen, werkdoekjes, theedoeken en handdoeken.

Natuurlijk zijn en blijven ook financiële donaties zeer belangrijk.
Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes en leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal aangeschaft en wordt het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden betaald.
Voor 5 euro kan één SOS-voedselbon worden aangeschaft waarmee een gezin in Sovata of Sarateni geholpen wordt in het levensonderhoud.

Per email: info@stichtingsovata.nl

Regio	Telefonisch:
Rotterdam	Yvonne Willebrands 06 24 52 19 69
Zeist	Anneke Westerhoff 06 52 17 67 82
Everdingen	Coby Teuben 06 13 41 71 28
Barendrecht	Dan Kleefkens 06 55 78 57 37

IBAN nummer ING Bank NL88 INGB 0003 5337 95